

V. DIN ACTIVITATEA SOCIETĂȚII DE ȘTIINȚE ISTORICE DIN ROMÂNIA

ACTIVITATEA FILIALEI DE CERCETARE ÎNVĂȚĂMÂNT BUCUREȘTI

În perioada 2006-2007, activitatea Filialei s-a desfășurat în cadrul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” și a Institutului Revoluției Române din decembrie 1989, prin întruniri periodice, de regulă lunare, în care s-au dezbătut diverse teme și s-au prezentat comunicări științifice, la care au participat membrii filialei, istorici militari, invitați ș.a. Am fost onorați de prezența unor personalități, cadre didactice universitare, membri ai Societății de Științe Istorice și ai Institutului Revoluției Române din decembrie 1989, inclusiv a directorului executiv al acestui institut, domnul profesor universitar doctor Ioan Scurtu.

La conducerea Filialei, în funcția de președinte, a fost și este domnul profesor universitar doctor Eugen Denize, directorul Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”, iar membrii activi sunt, în majoritatea lor, cadre militare în rezervă și în retragere, cu studii superioare civile și militare, iubitori de istorie, autori de studii și lucrări cu tematică de istorie militară și din alte domenii, cele mai multe publicate în edituri de prestigiu.

Tematica de studiu și cercetare abordată în anul 2006 se referă la evenimente, personalități istorice, momente aniversare și comemorative, la perioade din istoria României și a Armatei române. Un interes deosebit s-a înregistrat pentru evenimentele din decembrie 1989 și perioada ce a urmat, până în anul de referință, evenimente ce constituie încă subiecte de dispute aprige, cu referire la caracterul revoluției, rolul diverșilor participanți, dar mai ales la rolul

Armatei, trecându-se sub tăcere, cu multă abilitate, rolul 'celorlalte forțe militare, precum și la rezultatele imediate și cele de perspectivă ale revoluției.

Cu multă seriozitate și competență, membrii Filialei, în majoritatea lor participanți la evenimente, s-au angajat cu răspundere la studierea unor aspecte importante ale revoluției române din decembrie 1989, au elaborat și publicat lucrări apreciate de specialiști și cititori, au participat activ la dezbateri organizate în cadrul întrunirilor, au prezentat comunicări cu un conținut științific, pe baza analizei corecte formulând concluzii pertinente și pline de conținut.

În general, la întrunirile Filialei, în cadrul adunărilor aniversare, omagiale și comemorative, participanții - membri și invitați - și-au expus punctele de vedere, prin intervenții la discuții, prin comunicări și prezentări de lucrări documentare, dovedind competență în exprimare, capacitate de sintetizare și de formulare a unor concluzii de mare valoare. De mare interes s-a bucurat din partea auditoriului expunerile și comunicările prezentate de generalul-locotenent (r.) dr. Constantin Olteanu, vice- amiralul (r.) Ștefan Dinu, colonel (r.) Mihai Arsintescu, generalul de brigadă (r.) Mihai Chiriac, colonelul (r.) dr. Ion Ganea, profesor universitar dr. Eugen Denize, generalul-maior (r.) Constantin Oprița, colonelul (r.) Sebastian Dumitrescu și de mulți invitați din diverse instituții de profil militare și civile.

Pentru exemplificare prezentăm câteva *idei, opinii și concluzii* din unele comunicări prezentate la întrunirile Filialei.

În comunicarea **„Rolul Armatei în desăvârșirea unității statului unitar român”**, prezentată de generalul de brigadă (r.) Mihai Chiriac, publicată în revista „Studii și articole de istorie”, numărul LXXI /2006, Editura Publistar București, autorul pleacă de la ideea că „...*In perioada primului război mondial, idealul eliberării provinciilor românești aflate sub stăpânire străină a constituit izvorul forței morale, eroismului și spiritului de jertfa dovedite de armata română în luptele desfășurate la Brașov, în Dobrogea, pe Jiu și Argeș, la Dragoslavele, Oituz, Mărăști și Mărășești, precum și în acțiunile militare în sprijinul autorităților nou constituite la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia (1917-1918)...*”. În final se precizează că „*Prezența Armatei române pe teritoriile ocupate vremelnice s-au desfășurat ca urmare a cererilor insistente de ajutor ale noilor autorități constituite la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia, iar acțiunile militare propriu- zise au avut o arie restrânsă și, în majoritatea lor, având drept scop de apărare, pentru respingerea intervenției străine, din afară*”.

Tot în acel număr de revistă s-a publicat și comunicarea **„Semnificația evenimentelor din decembrie 1989”**, având ca autor pe generalul de brigadă (r.)

Minai Chiriac, care menționează că „*Evenimentele din decembrie 1989 constituie un subiect opinii și chiar să construiască scenarii, etalându-și calitatea de participant activ la evenimente...*”. Pe baza unei analize pertinente, autorul concluzionează că „*In România s-a produs o revoltă populară la Timișoara și București care a stimulat (generat) declanșarea revoluției pentru schimbarea regimului politic, în perioada decembrie 1989 - mai 1990 (consemnarea instalării noii puteri) și pentru schimbarea structurii economice, în perioada decembrie 1989 - sfârșitul anului 2002, când s-a recunoscut oficial drept economie de piață funcțională...*”

În comunicarea vice-amiralului (r) Ștefan Dinu, „**Contextul european și mondial în care au avut loc evenimentele din decembrie 1989, în România**”, pe baza unei documentări temeinice și cunoașterii unor detalii reale, autorul menționează că *inițierea și desfășurarea evenimentelor au fost influențate și de factori externi și de o conspirație străină... Amestecul străin a mers de la lansarea de știri false și zvonuri, pentru a incita populația la acțiuni împotriva conducerii politice, până la acțiuni de diversiune cu scop de a produce panică în rândurile populației și a destabiliza situația din țară... Fluxul mare de turiști (peste 30.000), concomitent cu reactivarea unor rețele de informații, declanșarea unor acțiuni specifice războiului psihologic și radioelectronic au avut drept rezultat radicalizarea împotrivirii populației și, în final, declanșarea revoltei populare și apoi a revoluției...*”. Problemele prezentate în această comunicare au stârnit discuții aprinse, participanții prezentând propriile opinii, argumentate cu date concrete, astfel că s-a realizat o imagine completă a situației din decembrie 1989, înainte și după declanșarea revoltei populare și a revoluției. S-au evidențiat caracteristicile specifice ale revoluției române, comparativ cu cele din alte țări foste comuniste. S-a menționat superficialitatea manifestată de cei mai mulți analiști ai acelor evenimente, precum și situarea lor pe poziții partizane în elaborarea de concluzii și chiar verdicte cu referire la forțe participante, scopuri urmărite, rezultate imediate și de perspectivă și care, de regulă, nu uită să atribuie armatei răspunderea pentru victimele înregistrate. Părerea unanimă a fost că evenimentele din decembrie 1989 trebuie să constituie un subiect de studiu serios, făcut de profesioniști, istorici adevărați și competenți care să scoată la iveală adevărul real și nu unul comandat de anume interese.

În comunicarea prezentată de colonelul (r.) dr. Ion Ganea, „*A existat sau nu un suport legal pentru acțiunea armatei și forțelor de ordine publică, în timpul evenimentelor din decembrie 1989*”, autorul evidențiază faptul că „*...în derularea evenimentelor un rol specific l-au jucat influențe și chiar forțe din afara*

granițelor... luptători deghizați în tuniști infiltrați din țările vecine, acțiuni specifice de diversiune și destabilizare, inclusiv pentru producerea de victime omenești și pagube materiale ș.a... Potrivit doctrinei naționale din acea vreme, Armata a fost pusă în stare de operativitate ridicată, pentru a fi în măsură să apere teritoriul național și poporul român, amenințați cu intervenție din afara... La fel și celelalte forțe din sistemul național au fost puse în stare de alarmă, pentru menținerea ordinii publice și apărarea instituțiilor statului și a obiectivelor importante... În timpul evenimentelor armata a fost implicată fără voia ei în acțiuni nespecifice... iar victimele omenești s-au produs ca urmare a unor provocări directe asupra unor obiective militare sau a unor incidente și accidente regretabile... Întreb ar ea este: câți civili (români și străini) au fost judecați pentru astfel de acțiuni provocatoare finalizate cu victime în rândurile civililor și ale militarilor?"

Participanții la discuții au evidențiat multe aspecte inedite, și anume: existența unui pericol de intervenție externă (nu neapărat militară); activizarea intrușilor pe teritoriul național, din timp sau în preajma evenimentelor; declanșarea unor acțiuni specifice războiului informațional, psihologic și radioelectronic, pregătite și desfășurate de cei care dispuneau de asemenea forțe și mijloace; forțele destinate menținerii securității și ordinii publice, respectiv Securitatea și Miliția, deși suficiente, nu s-au angajat, mai bine zis nu au vrut să se angajeze serios pentru îndeplinirea misiunilor ce le-au revenit, atât înainte de declanșarea revoltei populare, cât și după aceasta, în schimb au acționat cu vârf și îndesat din umbră; disperarea și nepriceperea conducerii ceaușiste au angajat armata în acțiuni de înăbușire a revoltei și a revoluției, desigur tară a se realiza scopul propus, Armata trecând, în totalitatea ei, de partea revoluției, asigurându-i succesul deplin. Au rămas multe semne de întrebare privind rolul armatei în evenimentele din decembrie 1989, ca de exemplu: era necesară intervenția armatei?; care a fost comportamentul ofițerilor față de ordinul de a ieși în stradă și cum au participat la înăbușirea revoluției, deoarece au fost primii care au trecut de partea manifestanților?; câți civili au fost judecați și condamnați pentru că au tras asupra militarilor, în rândurile cărora s-au înregistrat peste 300 de victime mortale? Cu sau fără răspunsuri la aceste întrebări și a altora de acest gen, s-au conturat clar unele concluzii, astfel: Armata a acționat legal, nu a participat în forță pentru înăbușirea revoluției, iar la momentul potrivit a trecut de partea manifestanților asigurând succesul deplin al acestora; Securitatea și Miliția nu și-au îndeplinit misiunea de a menține securitatea și ordinea publică, iar în momentele de vârf ale revoluției și-a retras forțele, lăsând la vedere numai armata; acțiunea externă a urmărit, pe de o parte răsturnarea regimului ceaușist, dar și imprimarea unui caracter violent revoluției, cu multe victime omenești și

distrugerii, pentru a demonstra că regimurile de dictatură nu renunță ușor la putere (scop realizat parțial, spre dezamăgirea scenariștilor revoluției române, fiind doar 1114 morți, în loc de 60.000 planificați); armata a asigurat constituirea și funcționarea normală a noilor instituții statale, la nivel central și local.

În comunicarea prezentată de colonelul (r.) Ioachim Sebastian Dumitrescu, „*Factorii care au determinat prăbușirea bruscă a regimului politico-social din România, în decembrie 1989*”, autorul trece în revistă evenimentele mai importante pe plan politic, social și economic, după 1945: marile răfuieli din partid, din perioada 1947-1953, la umbra Moscovei; construirea Canalului Dunărea-Marea Neagră, care a dus la pierderea multor vieți omenești; arestarea și întemnițarea studenților care s-au solidarizat cu insurecția de la Budapesta (1956); procesul împotriva lui Lucrețiu Pătrășcanu și executarea lui (1954); eliberarea tuturor deținuților politici (1964); retragerea trupelor sovietice din România (1958); recunoașterea Germaniei de Vest și refuzul ruperii relațiilor cu Israelul (1967); condamnarea intervenției în Cehoslovacia (1968); vizita lui Nixon în România (1969); vizita în China și Coreea de Nord (1971), după care se lansează cultul personalității lui Ceaușescu și raționalizarea exagerată a consumului de produse alimentare; treptat regimul ceaușist devine tot mai apăsător în interior, izolat în exterior, incapabil să inițieze schimbări reformatoare. În partea a doua a comunicării s-a relatat filmul desfășurării evenimentelor din decembrie 1989, scenariile și teoriile privind declanșarea, desfășurarea și finalizarea evenimentelor. La discuții s-a evidențiat necesitatea implicării mai mult a istoricilor profesioniști, nu a celor apăruiți peste noapte, pentru a efectua studii serioase, imparțiale, pentru a defini corect și realist caracterul revoluției române, forțele participante, scopurile urmărite și realizările obținute, în anumite perioade de timp.

O temă, supusă dezbaterilor în cadrul Filialei, a fost „*Clasele sociale și forțele politice învingătoare în decembrie 1989*”, rezultând multe opinii, și concluzii de mare interes, astfel: în revoluția din decembrie 1989 nu au participat clase sociale, ci doar grupuri de oameni din diferite domenii productive și publice, ieșiți în stradă pentru un scop comun, răsturnarea regimului de dictatură ceaușistă, instaurarea democrației, restabilirea proprietății private și construirea economiei de piață; în primele rânduri ale revoluționarilor s-au găsit mulți tineri, dornici de mai multe libertăți și de o viață mai bună; insuficient s-au manifestat oamenii din agricultură, care își doreau pământul înapoi, să devină proprietari, tară a lua în calcul și posibilitățile reduse de a-1 folosi; în perioada imediat următoare, atât țaranii, cât și majoritatea celor din întreprinderile economice, s-au confruntat cu o înrăutățire gravă a nivelului de trai, din cauza costurilor ridicate ale lucrărilor agricole și a falimentării multor întreprinderi, declarate cu ușurință „mormane de

fiare vechi", șomajul ajungând la procentaje incredibile, iar numărul pensionarilor fără vechime completă crescând peste posibilitățile de a le asigura un minimum de condiții de viață. Treptat, dar într-un timp relativ scurt, românii s-au pomenit în situația de a regreta că au vrut cu atâta ardoare schimbarea regimului comunist.

În luna septembrie, s-a adoptat un nou plan tematic, pentru perioada 2006-2007, intitulat „*Coordonatele evoluției societății românești, în perioada post decembristă*”. În acest context, a început discutarea temei „*Considerații asupra tabloului situației economice și social-politice, la începutul anilor '90*”. În cadrul dezbaterilor, participanții au arătat că situația economică, în 1990, era bună, se valorifica tot ce era mai bun în conștiința umană, populația avea motive de satisfacție, răul și binele erau în balanță acceptabilă, elita societății avea unele avantaje, dar mai puține comparativ cu anii ce au urmat. Dar au apărut nemulțumirile. Țăranii dețin recolte în hambar, de trei ani, neavând unde să le valorifice, iar ieșirea la export practic este blocată. Unii s-au îmbogățit rapid, inexplicabil, în detrimentul creșterii vertiginoase a populației sărace, în bună parte sub nivelul subzistenței. Pătrunderea capitalului străin a vizat domeniile cheie ale economiei românești, a fost urmată de reducerea drastică a personalului și de exportul profitului peste hotare. Statistica ne arată că nivelul producției globale și raportarea acestuia pe cap de locuitor a devenit mult mai mic ca în anul 1989, iar nivelul de ocupare a forței de muncă și cel de instruire se situează în limite alarmante. Raportul dintre veniturile mici și cele mari este foarte mare. Peste un milion de români lucrează în străinătate, im motiv de laudă pentru guvernării actuali, care nu sunt în stare să asigure condiții pentru noi locuri de muncă în țară. Și țăranii o duc din ce în ce mai greu, fiind împovărați de cheltuielile mari pentru cultivarea pământului, în proprietăți mici, fărâmițate, tot prin politica idioată a unor guvernări de după anii 90.

Această stare dezastruoasă, care a și compromis scopul declarat al revoluției din decembrie, este rezultatul politicii partidelor și a guvernelor de după anul 1990, bazate pe sloganuri false, pe asigurarea condițiilor favorabile îmbogățirii elitei conducătoare, în detrimentul majorității populației, care trăiește din ce în ce mai prost, de fapt sunt și voci care vorbesc de un real genocid al populației nevoiașe din România.

În comunicarea prezentată de generalul-locotenent (r.) dr. Constantin Olteanu, „*Principalele trăsături ale perioadei de tranziție în domeniul economic, social, politic și militar. Trecerea de la sistemul etatist, în domeniul industrial și bancar-financiar la sistemul capitalist. Consecințe economice și sociale*”, autorul a prezentat un scurt istoric al proprietății, în diferite orânduirii sociale și a insistat

asupra revoluției, citând pe Jean Jacques Rousseau: „*Oamenii se nasc egali, dar proprietatea îi diferă*”, care, în final, susținea mica proprietate; spre deosebire de Jean Marat, care critica mica proprietate și arăta că „*statul trebuie să naționalizeze principalele mijloace de producție*”. Această teorie a fost indusă și în programul de dezvoltare a țărilor socialiste, care au adăugat și dictatura proletariatului.

În continuare, autorul menționează că „*... etatizarea s-a făcut și în capitalism, unde condițiile de dezvoltare erau mai favorabile, iar proprietarii erau răsplătiți și rămâneau la conducerea întreprinderilor, primind salarii, având și posibilitatea de a-și răscumpăra averea... în România naționalizarea a început, în anul 1946, cu Banca Națională Română și a continuat, în anul 1948, cu etatizarea băncilor populare, care funcționau pe lângă primăriile locale... s-au naționalizat mijloacele de producție și s-au confiscat proprietățile individuale... Țăranii au fost deposedați de pământ, mai întâi cei cu peste 50 ha, apoi restul, începând cu anul 1949... Reîmproprietărirea țăranilor, începută în anul 1990, a produs o reparație dorită și apreciată, dar desființarea CAP-urilor și a IAS-urilor a produs un adevărat dezastru.*”

Problemele din această comunicare au stimulat ample discuții din partea participanților, care s-au referit și la alte aspecte cu haosul creat, după anul 1990, în agricultură și cu distrugerea economiei românești, prin falimentarea principalelor întreprinderi industriale și vinderea celor productive unor firme străine, ieșind astfel de sub controlul național, iar profitul fiind folosit de străini. S-a menționat că, în alte țări, trecerea la capitalism s-a făcut în mod treptat, pe baza unei strategii bine gândite, ținând cont de interesul național și nu de interesul celor de la putere, de a se îmbogăți din avutul obștesc. Este inexplicabilă „tăcerea” specialiștilor din domenii hotărâtoare - economic, bancar, juridic etc. - cărora probabil că nici nu li se creează condiții de a-și exprima opiniile și a participa la elaborarea unor strategii corecte și corespunzătoare condițiilor din România post-decembristă.

Referitor la tema „*Trecerea la proprietatea de stat și cooperatistă în agricultură, la proprietatea de tip capitalist*”, discuțiile au evidențiat multe aspecte interesante, bine argumentate, urmate de posibile căi eficiente de urmat, astfel: reforma agrară (1945) și ideea cooperativizării agriculturii, începută în anul 1949, era bună, asigura o dezvoltare modernă, dar modul de realizare și mai ales retribuția celor din cooperativele agricole nu era echitabilă; condițiile grele din agricultură și nevoia unui plus de forță de muncă pentru industrie au determinat exodul țăranilor spre oraș și diminuarea forței de muncă din agricultură, unde au

rămas, mai cu seamă, bătrânii; după anul 1990, falimentarea multor întreprinderi a produs un exod dinspre oraș spre sat, dar repede cei din agricultură s-au pomenit cu lipsa mijloacelor și a fondurilor pentru cultivarea pământului; desființarea cooperativelor agricole de producție a fost o mare greșeală; se putea reorganiza retribuirea membrilor cooperatori corespunzător suprafețelor de pământ și a altor mijloace cu care au intrat în cooperativa respectivă; structurile de organizare și dotare, existența specialiștilor, inclusiv experiența în producția agricolă asigurau bune condiții pentru o agricultură modernă, despre care se vorbește acum (unele cooperative agricole nedesființate funcționează cu rezultate excelente);

orientarea agriculturii românești spre o dezvoltare modernă, competitivă în cadrul Uniunii Europene, este posibilă numai prin elaborarea unei strategii pe termen scurt și mediu, prin acordarea unui sprijin substanțial din partea statului, reîncadrarea specialiștilor în structurile moderne de producție agricolă și încurajarea țăranilor pentru a-și uni forțele și mijloacele în ferme agricole moderne, care să administreze suprafețe mai mari de teren.

In comunicarea prezentată de colonelul (r.) dr. prof. univ. Mihai Arsintescu, *„Caracteristicile vieții politice românești, în anii de tranziție”, se arată că „...acum lipsesc cvasitotal doctrinele politice. Doctrina țărănească se referea la trecut...și a căzut. Cea liberală nu are nimic comun cu liberalismul autentic. Doctrina social democrată este un hibrid...și fac totul pentru a nu scăpa ocazia să se îmbogățească. Socialiști adevărați... nu mai există în România. Partidul comunist, nou constituit după 1990, are un număr redus de membri care nu au fost niciodată comuniști...Există lipsă de cultură politică. Politica actuală, în loc să se bazeze pe știință, s-a transformat într-o luptă pentru acapararea puterii...folosește sloganuri lipsite de conținut, necredibile și care produc doar dezamăgiri. Opoziția, de dreapta sau de stânga, destul de greu să-i determini poziția, acționează haotic, la întâmplare, cu obiective punctuale, de moment și fără sorți de izbândă...Pluralismul politic se manifestă doar ca număr mare de partide, fără doctrine ferme...a devenit o problemă de afaceri. Leșirea din impasul politic general...ar fi posibil doar cu implicarea unui grup de oameni neînregimentați în vreun partid, care să elaboreze un program multilateral...cu o strategie bine definită, pentru o perioadă scurtă și medie, de dezvoltare pe toate planurile a societății românești post-decembriste...”*

Discutându-se despre tranziție, s-a evidențiat că pluralismul în politica românească are o bună tradiție, dar în prezent partidele, chiar și cele intitulate „mari”, nu au o doctrină și o strategie bine definită...Se apelează la alianțe...care

s-au dovedit neviabile, falimentare. Partidul social democrat...este de centru-stânga, PRM - de centru-stânga, PNL este de centru-dreapta, nimeni nu este de stânga și nici de dreapta. Toate partidele se situează pe poziții incerte, pentru a putea manevra „cum bate vântul”. Raportul dintre dreapta și stânga politică ar trebui strict delimitat. Singurii care știu ce vor cu adevărat sunt UDM-riștii. Lipsa fermității doctrinare și interesele de grup sau personale au generat exodul parlamentarilor și a unor lideri politici, de la un partid la altul, după principiul „cine dă mai mult”.

În planul de activitate al Filialei s-au prevăzut și s-au desfășurat și alte activități.

Sunt frecvente participările la lansări de carte, scrise de membri ai Filialei sau alte personalități de prestigiu. La Librăria „Mihail Sodoveanu” din București, s-a organizat lansarea cărții **„Revoluția Română din decembrie în contextul internațional”**, autor fiind profesorul universitar doctor Ioan Scurtu. În fața unei asistențe selecte, au luat cuvântul Claudiu Iordache, directorul general al Institutului Revoluției Române din 1989, academicianul Dan Berindei, vicepreședintele Academiei Române, profesorul universitar doctor Dumitru Mazilu și autorul. Au participat un numeros public și membrii Filialei noastre, care au apreciat că această lucrare răspunde cerințelor reale de tratare corectă a evenimentelor din acele zile fierbinți, pe baza unor documente ce atestă fără echivoc faptele și evenimentele petrecute în decembrie 1989.

La Cercul Militar Național din București, s-a organizat lansarea cărții **„Cercetașii elita Armatei României”**, autor fiind generalul de brigadă (r.) Mihai Chiriac. Au luat cuvântul generalul de brigadă dr. ing. Gheorghe Savu, șeful Direcției Informații Militare, din Marele Stat Major, generalul de brigadă (r.) ing. Mitică Detot, președintele Asociației Diplomaților Militari în Rezervă și Retragere, istoricul Adrian Pândea, directorul Editurii Militare București, autorul cărții și alții. Lansarea s-a bucurat de o numeroasă asistență, formată din membrii Asociației Diplomaților Militari și ai Uniunii Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere, din București, precum și ai Filialei noastre. Cei care au luat cuvântul au făcut aprecieri elogioase la adresa autorului și a cărții, atât ca formă, cât și conținut, considerând că este o lucrare de referință în domeniul cercetării trupelor, de-a lungul istoriei și în actualitate, precum și un schimb de experiență între generații de cercetași.

În anul de învățământ și cercetare 2006 - 2007, Filiala are în plan continuarea problematicii **„Coordonatele evoluției societății românești, în perioada post-decembristă. Principalele trăsături ale perioadei de tranziție în**

domeniile economic, social, politic și militar”, concomitent cu abordarea unor teme cu referiri la aniversări, și comemorări pe plan național.

De asemenea, vom participa la sesiuni de comunicări științifice și la prezentarea de cărți, în calitate de autori și colaboratori. Vom stimula elaborarea de lucrări de autor sau grup de autori cu tematică militară și la alegerea membrilor Filialei, cu posibilități și disponibilități de a scrie. Potrivit tematicii din plan, vom continua prezentarea de comunicări de cercetare științifică și dezbateri în cadrul întrunirilor organizate în Filiala Cercetare învățământ, din Societatea de Științe Istorice din România.

Ion GANEA